

Saknr. 14/10667-3

Saksbehandler:
Øyvind Hartvedt

Høring av utkast til ny postlov

Innstilling til vedtak:

- Fylkesrådet mener det er viktig å opprettholde post- og avisdistribusjon på lørdag.
- Hvis regjeringen velger å slutte med lørdagsdistribusjon av post er det viktig å opprettholde avisdistribusjon på lørdag, der det ikke er annen avisdistribusjon.
- Fylkesrådet støtter regjeringens forslag til regulering av sikker digital posttjeneste, men dette må være en leveringspliktig tjeneste.

Vedlegg:

- Høringsnotat
- Forslag til ny postlov

Hamar, 09.01.2015

Per-Gunnar Sveen
fylkesrådsleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksutredning

Høring av utkast til ny postlov

Hjemmel/referanse for saken

Fylkesrådets vedtakskompetanse er hjemlet i FT-sak 95/11.

Innledning og bakgrunn

Samferdselsdepartementet har sendt på høring et notat med forslag til ny postlov med forskrifter. Hovedbegrunnelsen for endringene er å:

- gjennomføre EUs tredje postdirektiv
- oppdatere regelverket som følge av de endringer som har skjedd i postmarkedet siden forrige revisjon av postregelverket
- sikre en minimumsstandard for kommersielle tilbud av sikker digital posttjeneste hva angår sikkerhet og notoritet
- styrke brukernes rettigheter
- innarbeide relevante internasjonale forpliktelser i Verdenspostkonvensjonen

Fylkesrådet har forelagt et utkast til saken for Rådet for likestilling for funksjonshemmede. De var godt fornøyd med høringsuttalelsen, og de hadde noen innspill som er hensyntatt i det endelige forslaget til uttalelse.

Saksopplysninger – fakta

I høringsnotatet går det fram at den største endringen med gjennomføringen av EUs 3 postdirektiv i norsk rett er at Posten Norge AS' enerett på formidling av brev under 50 gram oppheves. Det vil fortsatt være adgang til å videreføre ordningen med leveringsplikt for et grunnleggende posttilbud.

Departementet foreslår at postomdeling på lørdager ikke lenger skal være en leveringspliktig tjeneste. Likebehandling av aviser og øvrig post tilsier at også kravet om omdeling av aviser på lørdager skal avvikles. Videre antar departementet at økende bruk av nettaviser/elektronisk avis vil innebære at behovet for og etterspørselen etter papiraviser reduseres. Departementet mener likevel at enkelte fortsatt vil ønske papiraviser på lørdager. Kostnadene på 50 – 120 mill. kroner for videreføring av dette kravet er vesentlige, og det kan stilles spørsmål ved om nytten står i forhold til kostnadene, skriver departementet.

Utkast til ny postlov og -forskrift inneholder enkelte krav til sikker digital posttjeneste. Forhold som gjelder sikkerhet, ansvar, innbyggernes rettigheter og liknende er i dag gjenstand for avtaleregulering mellom de involverte parter. Departementet foreslår en minimumsregulering av sikker digital posttjeneste, men ber spesielt om høringsinstansenes syn på om behovet for en slik regulering på det nåværende tidspunkt er formålstjenlig og egnet til å fremme utvikling av sikre og gode digitale posttjenester.

Utvelgelse av leveringspliktig tilbyder

Lovforslaget innebærer at dagens ordning med konsesjon avskaffes og erstattes med direkteutpeking eller utvelgelse gjennom en offentlig anbudsprosess. Myndigheten kan i tillegg velge en kombinasjon av utpeking og offentlig anskaffelse, basert på en markedsanalyse av det norske postmarkedet. Markedsanalysen vil kunne avdekke om deler av leveringsplikten kan tilbys på kommersielle vilkår uten utpeking, hvilke deler av leveringsplikten som er egnet for et offentlig anbud og hvor det er hensiktsmessig å direkteutpeke en leveringspliktig tilbyder.

Direkteutpekt leveringspliktig tilbyder skal kunne kompenseres for sine nettokostnader knyttet til ulønnsomme posttjenester. Kompensasjon til en leveringspliktig tilbyder som er valgt gjennom en anbudsprosess, vil begrense seg til avtalt pris. Begge former for kompensasjon er tenkt gjort gjennom bevilgninger til statlig kjøp over statsbudsjettet.

Hedmark fylkeskommune uttaler seg om det som vi ser på som mest relevant for oss.

Vurderinger

§1 formål

Forslaget til ny § 1 introduserer begrepet «brukerne i hele landet» for hvem som omfattes av loven. Det er ikke gitt noen begrunnelse i høringsnotatet for hvorfor begrepet «brukerne» anvendes. I dagens postlov er formålet å sikre et «landsdekkende formidlingstilbud».

Begrepet «bruker» anvendes mye der det offentlige yter tjenester innenfor helse- og omsorgssektoren, og da mener en de som fysisk bruker en tjeneste. Se for eksempel forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene § 3. Den nye formålsbestemmelsen i postloven kan derfor oppfattes som å rette seg mot en mer avgrenset del av befolkningen, de som bruker posttjenester, og ikke å opprettholde et landsdekkende tilbud, som dagens lov gjør.

Hedmark fylkeskommune mener det er viktig at det i formålet går klart fram at post skal være et landsdekkende tilbud, som i dag, og foreslår derfor at dagens formålsbestemmelse videreføres som innledning på den nye § 1.

Det er bra at formålsbestemmelsen også har med et punkt om «likeverdige tilbud». I høringsnotatet er dette omtalt som krav til universell utforming skal tilstrebes for tilbydere av posttjenester. Det er et nasjonalt mål at Norge skal være universelt utformet innen 2025. Universelt utformede posttjenester innebærer krav til plassering, merking og utforming av postkasser og annet fysisk og digitalt materiell som brukes i distribusjon av post, slik at det ikke skal være nødvendig med spesialtilpassing til enkeltpersoner eller grupper. Løsningene skal i seg selv sikre god tilgjengelighet og være anvendelige for alle. Hedmark fylkeskommune ser det derfor mest naturlig å bruke begrepet «Universelt utformet» i formålsparagrafen, så det allerede her kommer klart fram hva som er ment.

Hedmark fylkeskommune støtter også at det er med i formålsparagrafen at det stilles minimumskrav om utforming av sikre digitale posttjenester.

§7 leveringspliktige tjenester.

I forslaget til ny lov er det et krav om postdistribusjon for brevpost, aviser og blad i abonnement inntil 2 kg og pakkepost inntil 20 kg 5 dager i uken, mot 6 dager i dagens lov. Begrunnelsen for å ta bort lørdag som distribusjonsdag er at lørdag har 1/5 av postdistribusjon i forhold til de øvrige dagene.

Paragrafen er utformet med to alternativer, hvor det andre alternativet er å et krav om 6 dagers distribusjon av aviser i områder det ikke er egen avisdistribusjon, og høringsinstansene blir bedt spesielt om å uttale seg om hvilket alternativ som anbefales..

Sikker digitale posttjenester er ikke en del av de leveringspliktige tjenestene.

Reduksjon av fysisk post og aviser skyldes overgang til digitale tjenester, som e-post og avis på nett. For at digitale post skal være en sikker og stabil erstatning for dagens fysiske posttjeneste er det imidlertid noen krav som må oppfylles. Regjeringen legger opp til å ha noen minimumskrav til sikker digital post, det er bra. Men legger ikke opp til at digital post skal være en leveringspliktig tjeneste. I Hedmark er det fortsatt mange som mangler tilfredsstillende bredbåndsdekning, med nødvendig kapasitet og stabilitet i nettet. Vi ser at manglende bredbånd kan være en begrunnelse for å vente med å ha sikker digitalpostkasse som leveringspliktig tjeneste. For Hedmark fylkeskommune er det imidlertid viktig at dagens posttjenester videreføres inntil en sikker digital posttjeneste først utvikles og prøves ut i full skala.

Så til tross for liten postdistribusjon på lørdag; Hedmark fylkeskommune er kritiske til å ta bort lørdag som distribusjonsdag. Det er fortsatt så vidt mange som har papirpost og papiraviser som sin viktigste kommunikasjonsform, at vi mener det er et samfunnsansvar å sikre denne dagen som distribusjonsdag. De områdene som vil rammes mest av en slik omlegging er der det også er svakt utbygget bredbåndsnett. Når departementet heller ikke legger inn sikker digital posttjeneste som en leveringspliktig tjeneste, mener Hedmark fylkeskommune det er for tidlig å avvike lørdag som distribusjonsdag.

Hvis departementets anbefaling om å ta bort lørdag som distribusjonsdag, mener Hedmark fylkeskommune det uansett er viktig å distribuere aviser på lørdag der det ikke er annen avisdistribusjon. Så vår subsidiære uttalelse er at § 7, alternativ 1 må velges.

§ 21 om tiltak for bevegelseshemmede

Her er det krav til leverandører om at det på visse vilkår skal være mulig for bevegelseshemmede å få plassert sin postkasse ved bolig, og ikke på samlestativ.

I § 1, er det et eget vilkår om universell utforming av posttjenester. I denne høringsuttalelsen er det også tatt til orde for å tydeliggjøre vilkåret om universell utforming i formålsbestemmelsen. På denne bakgrunn vil vi peke på at § 21 bryter med hovedtenkningen rundt universell utforming, som er at det ikke skal være spesialtilpassing til enkeltpersoner eller grupper, men løsninger som sikrer god tilgjengelighet og er anvendelige for alle. Det kan tenkes at § 21 har en begrunnelse som er så sterk at den har sin berettigelse som den er formulert. Hedmark fylkeskommune vil imidlertid be departementet om å se nøye på denne paragrafen, for om det er mulig å ivareta bevegelseshemmedes behov gjennom mer generelle krav til utforming av posttjenestene.

Spesielle krav knyttet til avvikling og gjennomføring av valg.

Ved stortingsvalget i 2013 ble nesten 1700 stemmer forkastet fordi de kom for sent fram til stemmestyrene i den enkelte kommune. Noe av årsaken var stemmer forsinket i postgangen. Stortingets fullmaktskomité har i Innst. 1 S (2013-2014) lagt til grunn at det skal "foreslås tiltak for å

sikre at forhåndsstemmer avgitt utenfor egen kommune blir tatt med i valgoppgjøret". Bortfall av lørdag som distribusjonsdag siste helgen før valget vil kunne medføre økte utfordringer med å få fram forhåndsstemmer tidsnok, og Samferdselsdepartementet foreslår derfor en hjemmel til å pålegge eller inngå avtale om formidling av forhåndsstemmer siste helg før lokal- og stortingsvalg.

Ved gjennomføringen av stortingsvalg og kommune- og fylkestingsvalg er det viktig at det kan gjennomføres en sikker og effektiv forsendelse av forhåndsstemmer. Spesielt viktig er det at forsendelsen gjennomføres slik at forhåndsstemmene kommer fram til mottakskommunen i god tid før opptellingen skal starte på valgdagen (mandag).

Dersom ordningen med alminnelig postomdeling på lørdag avvikles er det viktig å etablere en tilleggstjeneste som sikrer slik forsendelse og omdeling av forhåndsstemmene for hele landet. Gjennom å foreslå at det skal etableres en egen avtale med tilbyder om særskilt innsamling og distribusjon for forhåndsstemmer lørdagen(e) før valg, mener vi at regjeringen i lovforslaget legger opp til en betryggende ordning for dette.

Det kan også tenkes at en slik spesial-ordning vil trygge denne typen forsendelser, ut over det som i dag er tilfelle med 6-dagers postomdeling. Ved innføring av en slik spesialordning er det også viktig at tjenesten er testet ut slik at den er robust foran den avgjørende lørdagen før valgdagen.

Konklusjon

- Fylkesrådet mener det er viktig å opprettholde post- og avisdistribusjon på lørdag.
- Hvis regjeringen velger å slutte med lørdagsdistribusjon av post er det viktig å opprettholde avisdistribusjon på lørdag, der det ikke er annen avisdistribusjon.
- Fylkesrådet støtter regjeringens forslag til regulering av sikker digital posttjeneste, men dette må være en leveringspliktig tjeneste.